

Fr2ud Risk

หนังสือชุดความรู้ด้าน

รูปแบบความเสี่ยง

การทุจริต

ฉบับการ์ตูน

- ✓ รู้ก่อนเกิดเหตุ
ยับยั้งก่อนเสียหาย
- ✓ ลดอุปสรรค เพิ่มความโปร่งใส
การบริการภาครัฐ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.น.)
Office of Public Sector Anti-Corruption Commission (PACC)

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการทุจริต
ด้วยมาตรการป้องกันและยับยั้งการทุจริตเชิงรุก ควบคู่กับมาตรการ
ปราบปรามอย่างเด็ดขาด รวดเร็ว เป็นธรรม เพื่อลดความเสียหาย
ที่อาจกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อมั่นของ
นานาชาติ

ความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่ 2 จำพวกใหญ่ๆ คือ การใช้
จ่ายงบประมาณของรัฐ หรือการปฏิบัติราชการที่ไม่ถูกต้อง
หรือทำให้เกิดความเดือดร้อนต่อประชาชนหรืออาจก่อให้เกิด
ความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

หนังสือชุดความรู้รอบด้าน “รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต” ฉบับนี้
เป็นตัวอย่างรูปแบบความเสี่ยงการทุจริต เพื่อเป็นแนวทางให้
ประชาชนได้ศึกษากรณีตัวอย่าง ทั้งที่เคยเกิดขึ้นแล้ว และมีโอกาส
ที่จะเกิดซ้ำ รวมทั้งยังเป็นเครื่องเตือนใจให้กับเจ้าหน้าที่
ภาครัฐในการปฏิบัติงาน และหลีกเลี่ยงการกระทำทุจริต
โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือฉบับดังกล่าวจะเป็นประโยชน์
ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนต่อไป

สำนักงาน ป.ป.ท.

พฤษภาคม 2563

สารบัญ

EXAMPLE

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต

หน้า
4

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

หน้า
6

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตการจัดทำโครงการ

หน้า
8รูปแบบความเสี่ยง
การทุจริตในการ
จัดซื้อจัดจ้างหน้า
10รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต
ในการให้บริการภาครัฐหน้า
12รูปแบบความเสี่ยง
การทุจริตของผู้รับผิดชอบ
เกี่ยวกับการเงิน บัญชีหน้า
13รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต
การปลอมรายชื่อ (ชื่อผี)หน้า
14รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต
การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่หน้า
15รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต
งานก่อสร้างและระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานหน้า
16รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต
ขั้นตอนการตรวจพื้นที่จริง เพื่อพิจารณา
ในการออกใบอนุญาตตามกฎหมาย

ทุกคนมีส่วนร่วม ในการ ฝ้าระวัง ความเสี่ยงในการทุจริต

3 ส

สอดส่อง

ช่วงนี้ คุณน้ำอ้อย มีพฤติกรรม
น่าสงสัย ผมจะตามสอดส่องเธอ...

โครงการอะไร ทำไมต้องทำ
ทำเมื่อใด ทำที่ไหน
ใครเป็นคนทำ และมีวิธี
จัดทำอย่างไร!

เพื่อรู้เปล่า ของชุดนี้ราคาเท่าไร
หนูบอกได้เลยว่า... แพงมากกกกก

แล้วจะใช้คุ้มค่า
มั๊ยคะเนี่ย??

สงสัย

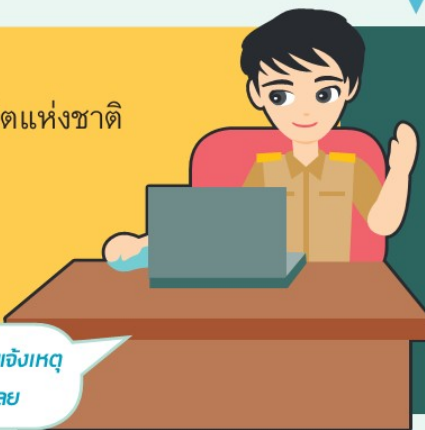
ทำจริง ทำครบ
ราคาเหมาะสม
ใช้ประโยชน์
คุ้มค่าไหม?

ส่งข่าว

- ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) สำนักงาน ป.ป.ท.
- หน่วยงานเจ้าของเรื่อง
 - สตง., ปปช., DSI

เมื่อมีหลักฐานเพียงพอ สามารถแจ้งเหตุ
ได้ที่ สายด่วน ป.ป.ท. 1206 ได้เลย

หลักการสำคัญ ของการฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต

- ไม่เป็นการจับผิด
- ไม่เป็นการกลั่นแกล้ง
- ไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง

มาดูกันว่า กระบวนการแบบไหน มีโอกาสมี ความเสี่ยงการทุจริต

- ✎ กระบวนการที่เคยมีประวัติการทุจริต บางเรื่องอาจไม่มีการร้อง เพราะ สมยอมกัน
- ✎ กระบวนการที่ขาดหลักเกณฑ์ที่เป็น บรรทัดฐาน สามารถยกเว้นได้เป็น รายการนี้
- ✎ กระบวนการที่ไม่มีขั้นตอน Work Flow ที่กำกับชัดเจน

สองคนนี่... เขาก็สมยอม กันมานานแล้วนี่

เอ๊ย อย่าพูดอะไรแปลกๆ สิ!!

หืม... คุณเข้าใจอะไรง่ายดีนี่ ผมจะรีบตรวจสอบให้แน่ครับ

- ✎ กระบวนการที่ต้องมีระยะเวลาในการ พิจารณานาน มีขั้นตอนสลับซับซ้อน แต่ ผู้ขอรับบริการมีความต้องการที่รวดเร็ว

- ✎ กระบวนการที่ผู้ขอรับบริการเชื่อว่า เป็นประเพณีที่ต้องจ่ายค่าอำนวยความสะดวก สิ้นน้ำใจ ได้โต๊ะ

- ✎ กระบวนการทำงานในพื้นที่ หรือจุด ตำแหน่งที่ไม่มีคนรู้เห็น หรือรู้น้อย
- ✎ กระบวนการที่ต้องใช้ดุลพินิจ เช่น ในการ ตัดความ ใช้เอกสารหลักฐานประกอบน้อย การสุ่มตรวจ / จับ

ด้วยพื้นที่ตรงนี้ ต้องใช้ส่วนผสม GSX ตรงนี้ แล้วก็ PCX ตรงนั้น ตรงรอยต่อรับแรง G ใช้ โลหะผสม Z กันดาเนี่ยมอัลลอยด้วยนะครับ

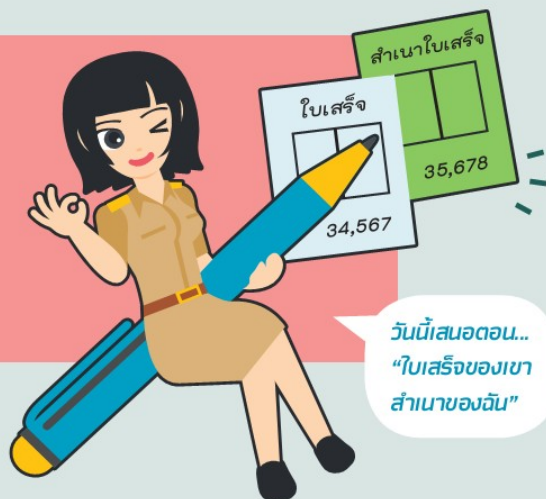
ผมจะรู้กับคุณ ด้วยเบาะนี้เลย ?

- ✎ กระบวนการยังไม่มีมาตรการป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ เพียงพอ

- ✎ กระบวนการที่ต้องใช้ความรู้วิชาชีพ เฉพาะด้าน ยากต่อคนนอกจะเข้าใจ

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริตในองค์กร

รับเงินและเขียนใบเสร็จรับเงิน
ต้นฉบับและสำเนาไม่ตรงกัน

รับเงินแล้วไม่นำเงินเข้าบัญชี
ของทางราชการ

เพิ่มตัวเลขในใบเสร็จรับเงิน
มาเบิกเกินจริง

นำเอกสารเกี่ยวกับการเงิน
ที่เบิกจ่ายไปแล้วมาหมุนเวียน
เบิกจ่ายซ้ำอีก

“ร่วมมือกันเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต”

5

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริต การจัดทำโครงการ

**เหตุการณ์สมมุติ
การจัดโครงการสัมมนา
ของหน่วยงานองค์กรหนึ่ง
เป็นที่ซึ่งเต็มไปด้วย
ความไม่โปร่งใส

โครงการเค้า
เลิศจ้าาาา
ตัวเองงงง

นี่... น้ำจืด มันจะไม่
"Overdesign
(กำหนดเกินจริง)"
ไปหน่อยหรอ

เพิ่มเนื้องานโดยไม่จำเป็น
ex จัด Event / สื่อ PR
ผลิตเอกสาร / ชื้อวัสดุ

โครงการแจกของ

- แจกแล้วแจกอีก
- ไม่เคยถามว่าต้องการไหม
- แจกของที่ไม่ต้องการ
- ของที่ต้องการไม่แจก
- แจกของไม่เหมาะสม

ใกล้หมดอายุ ไม่มีคุณภาพ

ไม่כןนมเปรี้ยว
ทำไมเปรี้ยวหว่า??

“ร่วมมือกันเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต”

7

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริต ในการ จัดซื้อจัดจ้าง

✎ จัดซื้อจัดจ้างไม่คุ้มค่า ไม่มีของ
ใช้ไม่ได้ ไม่มีประสิทธิภาพ
ในการใช้งาน

ใครไม่คุ้มค่า แต่หนูคุ้มมากกก..

✎ ซื้อมาแล้ว ตกลงเปลี่ยนของ
จากผู้ขาย ภายหลังที่ตรวจรับแล้ว

รับเอาไปวางไว้ห้องพัสดุ
ตรงนั้นเลยคะ คุณช่าง...

ครับ...

รุ่นใหม่!!!
เครื่องทำลายเอกสาร

ละฮียดาเป็นฟอย...

สั่งอันนี้ดีกว่า...

✎ ซื้อของที่ไม่จำเป็น ไม่มีประโยชน์
แต่เพราะได้ส่วนต่าง

นี่โง่.. เอกสาร
ของปีที่แล้ว

✎ นำเอกสารเกี่ยวกับการเงินที่เบิกจ่าย
ไปแล้วนำมาหมุนเวียนเบิกจ่ายซ้ำอีก

“ร่วมมือกันเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต”

9

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริต ในการให้บริการภาครัฐ

ใช้ช่องว่างหาประโยชน์โดยมิชอบ

1

พี่ๆ หนูโทรมาตามเรื่อง... เห็นใน
คู่มือประชาชนบอกว่าใช้เวลา 15 วัน
แต่นี้ 20 วันเข้าไปแล้วนะคะ

2

อ้อ... กำลังจะโทรไปบอกพอดิ
ขาดหลักฐานบางอย่างค่า

3

โอเค... จั๊นเดี๋ยวหนูไปพบบะคะเตรียมกระเป๋
แบรนต์เนมไปฝากด้วยแหละ พอดิเพิ่งกลับมา
จากสำเพ็ง เอ๊ย!!! แพรี่สนะคะ...

ฮืม...

สำเร็จ!! แบรนต์เนม กระเป๋แบรนต์เนม
กำลังเดินทางมาหาฉันแล้วววว

กร๊ากกร๊าก

แหม ดีใจอะไรขนาดนั้นละ...
ไม่สมเป็นเธอเลยนะเนี่ย

4

แม่มันนี่
ร้ายลึกไม่เบา

10

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

ไม่ลงรับในสารบบทันทีที่ยื่นเรื่อง

บอกเอกสารไม่ครบ เรียกร้องค่าเสียเวลา

สมยอมกัน WIN WIN ทั้งผู้ให้และผู้รับ

“ร่วมมือกันเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต”

11

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต ของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน บัญชี

- ▶ ปลอมแปลงใบเสร็จจากร้านค้าต่างๆ
- ▶ แก้ไขเอกสารทางบัญชี

ใบเสร็จของร้านนี้
เป็นแบบเขียนมือ
ปลอมง่ายจัง

เฮียอะ... ก็นบนมนทุกวันเลย
แบบนี้ไม่อนุมัติ ไม่ได้แล้วนะจ้ะ

คิม... อืม...
ผ่านๆ

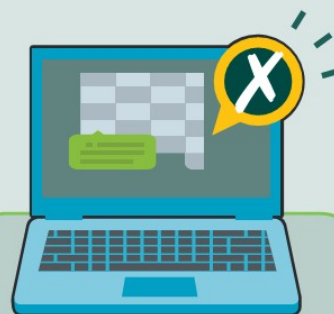
อีกแล้วหรือ?

ก็เหม... พี่นั่นะ ปลอมลายมือ
เก่งสุดในหน่วยงานเราแล้วน้ำ

- ▶ ปลอมลายมือชื่อที่เกี่ยวข้อง
- ▶ ปลอมลายมือชื่อถอนเงิน

- ▶ ละเลยไม่มีการควบคุมใบเสร็จรับเงิน
อย่างรัดกุม
- ▶ อนุมัตินำเงินออกจากบัญชีโดยไม่มี
เอกสารหลักฐานประกอบการจ่ายเงิน

- ▶ นำเอกสารหลักฐานประกอบการจ่ายเงิน
ที่เคยอนุมัติเบิกจ่ายไปแล้วมาหมุนเวียน
เบิกจ่ายซ้ำอีก

- ▶ บันทึกบัญชีไม่ตรง
ตามความเป็นจริง

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต การปลอมรายชื่อ (ชื่อผี)

นำรายชื่อผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ หรือรับจ้างจริง ไม่มีสิทธิ
มาใส่เพื่อเบิกจ่ายงบประมาณ

- รายชื่อผู้เข้ารับการอบรม
- รายชื่อผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการต่างๆ
- รายชื่อนักเรียนเพื่อขอรับเงินอุดหนุน
- รายชื่อจ้างทำงาน
- รายชื่อขอรับการช่วยเหลือจากรัฐ

**** ตรวจเอกสาร หลักฐานครบตรงรับตามระเบียบถูกต้องแต่รายชื่อปลอม ****

“ร่วมมือกันเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต”

13

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริต การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ทำผิดให้เป็นถูก ทำถูกให้เป็นผิด

จะถูก หรือผิด มันขึ้นอยู่กับคุณนั่นแหละ
แต่ผมคิดว่าผมช่วยคุณได้นะ

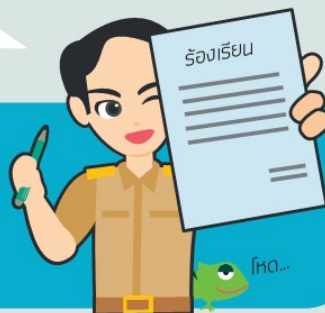
จุดจบของนายมาถึงแล้ว...
บอกแล้ว อย่ามาล้อเล่นกับผม

เจรจาเรียกรับ ครั้งแรก / รายเดือน ถ้าไม่จ่าย
กลั่นแกล้ง แกล้งทำบัตรสนเท่ห์ ร้องเอง ตรวจสอบ

เรียกค่าคุ้มครอง

บิตเปื้อน

พิกัดกับกันยา เดี่ยวเขาของผิด
ใน 4 กล่องนี้ ใส่รวมในกล่องสีฟ้า
ซะนะ จะได้เหลือผิดกล่องเดียวพอ

ค่าา พี่เม
เดี่ยวหนูจัดให้

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริต งานก่อสร้างและระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

มีการเจรจาตกลงข้อสรุปว่าจะให้ผู้รับเหมารายใดเป็นผู้ได้งาน โดยมีการจ่ายเงินค่าตอบแทนให้กับผู้รับเหมารายอื่นๆ ที่ตกลงว่าจะไม่เข้ามารับงานหรือให้คิดราคาแพงเกินจริง

สรุปผลการประมูล

ให้บริษัท A เป็นผู้รับเหมางาน

กรรมการ
ที่รู้เห็นเป็นใจ

ฮั้ว

νομินี คัดราคา
แพงเกินจริง

ประมูลงานโดยฮั้วกัน มีการแบ่งเปอร์เซ็นต์กันโดยผู้รับเหมาและเจ้าหน้าที่คุมงาน

ผู้รับจ้างทำไม่ตรงตามมาตรฐานลักษณะเนื้องานบางอย่าง แต่ผู้ควบคุมงานเอื้อให้แก่ผู้รับเหมา

บดถนนรอบเดียวพอแล้ว ไอคอน-ผมไม่ค่อยมีเวลาว่างมาตรวจหรอก

เขียนผล
การทดสอบกับ
กลางถนนเลย

มีการทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้สถาบันหรือหน่วยงานราชการมาทำการทดสอบพอเป็นพิธี แล้วทำผลการทดสอบขึ้นมา

“ร่วมมือกันเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต”

15

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริต ขั้นตอนการตรวจพื้นที่จริง เพื่อพิจารณาในการออกใบอนุญาตตามกฎหมาย

ต้นน้ำ

- ผู้ประกอบอำนวยความสะดวก การส่งรถมารับ / ตัวเครื่องบิน แต่ทำเรื่องเบิกหลวง ค่าเดินทาง

มีอะไรช่วยๆ กันหน่อย...
เดี๋ยวผมดูแลอย่างดีเองครับ

เอืกก...

แอ.. ด้อนรับ..ดีจริงๆ
มันไปหมดแล้ววว

- เลี้ยงรับรอง + Pocket money (สินน้ำใจ สินบน) / ค่าอำนวยความสะดวก / ของขวัญ / เลี้ยงรับรอง

กลางน้ำ

- การตรวจแบบเอื้อประโยชน์ / ตรวจแบบเป็นพิธี
- สุ่มตรวจเฉพาะที่ถูก
- ผิดมองไม่เห็น ฯลฯ

ไม่เห็นจะมีอะไร
ผิดปกติตรงไหน

เห็นว่าดูแลระดับเนี่ย
เฮ้อ... หยวนๆไปละกัน

ปลายน้ำ

- เขียนรายงานไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

ที่ปรึกษา

- พันตำรวจโท วันนพ สมจินตนากุล
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.
- นายภูมิวิศาล เกษมสุข
รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.
- นายพุฒิพงษ์ เลิศสถิตย์
รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.
- นายเอกชัย เกษมสุขวัช
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ
- นางฉวีวรรณ นิลวงศ์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
(กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ)

คณะผู้จัดทำ

- นางสาวอัญญรัตน์ กัมปนาทนนท์
หัวหน้ากลุ่มงานประชาสัมพันธ์
- นายอรรถพล ปวีตน์รัตนภูมิ
นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ
- นายปิยะศักดิ์ โชคอำนวย
นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ
- นางสาววาสนา ไตสุข
นักประชาสัมพันธ์

จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.)

📍 99 หมู่ 4 อาคารซอฟต์แวร์ปาร์ค
ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลคลองเกลือ
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 3,000 เล่ม
พิมพ์ที่ บริษัท ชูสมบัติอินเอนด์ไซน์ จำกัด

เพราะเราอยากให้ **“คุณ”**
ร่วมด้วยช่วยเฝ้าระวังและ
แจ้งเบาะแสการทุจริตประพฤติมิชอบ

www.pacc.go.th

[prpacc](#)

[pacc channel](#)

[@paccnewspost](#)

[pr_pacc](#)

“ติดตามและ
อัปเดตข่าวสารของ
สำนักงาน ป.ป.ท.”